בדינר מקרקעי קמיפלגי · לי בעינן ההוא 'מותר' שיהא שם שתי כתובות ודינר מקרקעות והכא בדליכא מותר דינר אלא מטלטלי משי"ה אמר ש"ב דאין כני לאשונה נוטלין ואתא ר"ש למימר הואיל ויש מותר דינר כל דהו שקלי: **ומר סבר אפי' ממשעבדי** · ר"ש סבר כולה הוי מותר: **פ"ג לי פלי**

ר"ש אומר אם יש מותר דינר · ואבריתא קאי הואיל ובדליכא מותר מוקמה לה אלא שמשעבד ור"ש לקולא קאמר, הכי איבעי ליה למימר הואיל ויש שם מותר דינר אלו נוטלין כו': **וב"ש אי פיפוך** · פירוש דפרש' בפלוגתייהו איפוך ואימא בין בגיה של זו דקאמר ר"ש אבני לאשונה קאי וקאמר דשקלי כתובה בגין דכרין ואתא ר"ש למימר אם יש שם מותר דינר כולם נוטלין ואם לאו אלא פחות מדינר יש חולקים בשוה: **ופא פ"ק דמפני** · דקאמר ר"ש עליהו "אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינם כלום": **דינר קאמר** · דקאמר היה שם יתר דינר כו' ות"ק דמתני' הוא ת"ק דבריתא: **אלא כי סני מרי לישני קמאי** · בדינר מקרקע או בדינר משעבדי: **ואיפוך** · תריצותא וה"ק בין בגיה של לאשונה גם הם נוטלין כתובה אמן משום תגאי בגין דכרין ואע"ג דליכא אלא מותר דינר מטלטלי או משעבדי ואתא ר"ש למימר אם יש מותר דינר מקרקעי ובני מרי אלו נוטלין כו' והשתא דר"ש לחומרא ולא שייך לאוקומי הואיל ויש שם מבני מרי ליה: **ואנא ידענא כו'** · דאי בשתיהן בחייו דתרוייהו בחזרת בגין דכרין אתו לא מני למימר כתובה נעשית מותר לחברתה דהא לאו פריעת חוב הוא, ואי הכא לא בעינן מותר היכא איתקן: **דלאו כם ירושה** · ולכא למיתם לאינגויי דהא ליה בנכסים כח אלא כתובת אמה, ובני שתים הראשונות שהם זכרים ובאים לירש, יש בהם שכתובת אמן גדולה משל חברתה ואומרים טלו כתובת אמכם כבגין דכרין ואנו נטול כתובת אמנו, ואי משום דליכא מותר דינר הרי פרעון בין שניהם הכתובה השלישית והיא נעשית מותר 'לשתים שבחייו' ומריבה אין כאן דאנו ואנו בתורת בגין דכרין נוטלין הכתובות, וזו שנטלה משום חוב אין לה לריב שהרי אינה יורשת שהוכל לומר אמת יורשים הכתובות יתר על החלוקה: **ליתום לאנגויי** · שיכול לומר בגיה של זו בעלת חוב: אמת אם תילקו לת

אבינו יתר דינר אין שומעין להן אלא שמין את הנכסים ב"ד שמשעה שמת אביהן זכו שיתחלקו הנכסים בשוה כפי גולגולותם. היה שם נכסים בראוי שראוי ליפול להם ירושה מאבי אביהן אותה הירושה יהיה שם מותר אינן כבמחזיק דבעי' שיהא מותר בנכסים בעת מות אביהן שהמחזיק אביהן באותו מותר ור"ש סבר דאפי' מותר מטלטלי לא הוי מותר עד שיהא מותר דינר במקרקע דכי היכי דכתובת בנ"ר לא נביא ממטלטלי אלא ממקרקע אבל ת"ק סבר דבכל מידי דמקיימי ירושה דאורייתא אפי' מטלטלי הוי מותר ואין הל' כר"ש דיחיד ורבים הל' כרבים: ת"ר של זו אלף ושל זו ה' מאות. אם יש שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואם לאו חולקין בשוה ז) פי' אם בשעת מיתת אביהן הי' מרובים והי' שם מותר דינר קודם ששמאתו ב"ד והזילו תתמעטו ועכשיו בשעת גביתן אין שם מותר דינר כבר זכו יורשים המרובים ליטול כתובת אמן. מרובין ונתרבו מאי פי' אם בשעת מיתת אביהן לא היה שם מותר דינר וקודם שבאו לגבות ולשום בב"ד הוקרו ויש בהן מותר מאי ת"ש דנכסי דבי בר צרצור מרובין ונתרבו הוי' אתו לקמי דר"נ א"ל כשם שמרובין ונתמעטו

ז) אלו הסר כאן וכ"ל פשיטא מרובין ונתמעטו כבר זכו בהן יורשין פי' אם בשעת וכו'.

2 **והכא** בדינר מקרקעי קמיפלגי מר סבר מקרקעי אין מטלטלי לא ומר סבר אפילו מטלטלי, ומי מצית אמרת הכי והתנן ר"ש אומר אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהא שם נכסים שיש להן אחריות יתר על ב' כתובות דינר אלא הכא בדינר משעבדי קמיפלגי מר סבר מבני חורין אין ממשעבדי לא ומר סבר אפי' ממשעבדי, אי הכי ר"ש אומר אם יש שם מותר דינר כיון שיש שם מותר דינר מיבעי ליה? אלא בפחות מדינר קמיפלגי מר סבר דינר אין פחות מדינר לא ומר סבר אפילו פחות מדינר, והא ר"ש דינר קאמר וכי תימא איפוך, ת"ק דמתני' נמי דינר קאמר אלא כי הנך תרי לישנאי קמאי ואיפוך, אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הלכתא אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכרין וכתובה נעשית מותר לחברתה בשלמא אי אשמעינן אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דיכרין ולא אשמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה הוה אמינא אי איבא מותר דינר אין, אי לא, לא אלא לישמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה ואנא ידענא משום דאחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכרין אי אשמעינן הכי הוה אמינא כגון שנשא שלש נשים ומתו שתים בחייו ואחת במותו, והך דמיית לאחר מיתה יולדת נקבה היא ולאו בת ירושה היא, אבל אחת בחייו ואחת במותו והא דלאחר מיתה יולדת זכר היא אימא ליחוש לאינצויי, קמ"ל: כך

מתני' מי שהיה נשוי שתי נשים ומתו ואחר כך מת הוא ויתומים מבקשין כתובת אמן: ואין שם אלא שתי כתובות חולקין בשוה, היה שם *מותר דינר אלו נוטלים כתובת אמן ואלו נוטלים כתובת אמן, אם אמרו יתומים אנחנו מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כדי שיטלו כתובת אמן, אין שומעין להן אלא שמין את הנכסים בבית דין, היו שם נכסים בראוי, אינן כבמחזיק ר"ש אומר אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן אחריות יותר על שתי הכתובות דינר: **גמ'** ת"ר לו אלף ולו חמש מאות אם יש שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן, אם לאו, יחלקו בשוה: *פשיטא מרובין ונתמעטו כבר זכו בהן יורשין, מועטין ונתרבו מאי? ת"ש דנכסי דבי בר צרצור מועטין ונתרבו הוו ואתו לקמיה דרב עמרם אמר דהו זילו פייסינהו, לא אשגחו, אמר להו אי לא מפייסיתו להו *מחינא לכו בסילוא דלא מבע דמא, שדרינהו לקמיה דרב נחמן אמר להן כשם שמרובין ונתמעטו זכו

מבקשים כתובת אמן · שכתובת אמם מרובה משל חברתה ואומרים בניה כתובת בגין דכרין נטול וכן אתם, והשאר נחלוק: **חולקין בשוה** · כשאר כל ירושה לפי הגולגלת: **אם אמרו יתומים** · בני הכתובה הגדולה: **הרי אנו מעלין על נכסי אבינו** · מעלין דמיהן לקבלם עלינו ביוקר כדי דינר יתר על שוויין כדי שיהיה שם מותר דינר ויטלו כתובת אמם: **אין שם נכסים בראוי** · שראויה ליפול להם ירושה מאבי אביהם אחר מות אביהם ולכשתפול יהיה שם מותר דינר בשתי הירושות: **אינן כבמחזיק** · אינן נחשבין עכשיו להיות כאילו הן מוחזקין בהן כבר ויש כאן מותר דינר: **גמ' מרובים** · בשעת מיתה ואילו שמאום באותה שעה היה שם מותר דינר: **ונתמעטו** · שהוזלו קודם שנמתו בב"ד: **כבר זכו בהם** · יורשי כתובה הגדולה לזכות בכתובת אמם משעת מיתה שהיה שם מותר דינר: **זילו פייסינהו** · ליורשי כתובה הגדולה: **סילוא דלא מבע דמא** · קון שאינו מוליא דם בנוקבו בבשר כלומר שמתה ונדוי: זכו

ו א ב מיי' פי"ע מה"ל פישוט הל' ג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן קיא סעיף ב:

ז ג מיי' שם הל' ה טור שו"ע שם סעיף ה:

ח ד טור שו"ע שם ס"ג:

ט ה טוש"ע שם סעי' יד:

י ו ז מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף ה:

תוספות רי"ד

אמר מר זוטרא משמיה דר"פ [הלכתא] א' בחיי וא' במותו י"ל כתובת בגין דכרין וכתובה נעשית מותר לחברתה פי' וכל שכן ב"ח דהוי מותר שאם מתו שתיהן בחייו ובאו הבנים של שתיהן ליטול אלו כתובת אמן ואלו כתובת אמן ויש על אביהן ב"ח שאם יגבה ב"ח ואלו (י"ל) [יטלו] כתובת אמן אינשם מותר דינר אמרי' שמה שגבה ב"ח הוא דיריית במותר הוא ירושת אביהן שעל כל הבנים מוטל לפרוע חוב אביהן ממטון אביהם והכי אמרי' בגמ' דאפילו מ"ד אין כתובה נעשה מותר לחברתה מודה הוא דבעל חובו נעשה מותר: **מתני'** מי שהיה נשוי ב' נשים ומתו ואח"כ מת הוא והיתומים מבקשים כתובת אמן ואין שם אלא כדי ב' כתובות חולקות בשוה הי' שם יתר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן ואם אמרו היתומים הרי אנו מעלין על הנכסים יותר דינר כדי שיטלו כ"א אין שומעין להם אלא שמין את הנכסים בב"ד הי' נכסים בראוי אינן כבמחזיק רש"א אע"פ שיש שם נכסים שאין להם אחריות אינו כלומר שיהיה שם נכסים שיש להם אחריות יתר על ב' כתובות דינר. פי' ומתו שתיהן בחייו וירשם הוא ואח"כ מ"ם הוא היתומים מבקשים כתובת אמן בנ"ר. וכגון שהיתה כתובה א' גדולה מחברתה ואין בכל הנכסים שתגיה בידן אלא כדי שתי הכתובות שלהן חולקות בשוה ירושת אביהן לפי הגולגלות כ"א חלקו כשאר ירושה דאורייתא כדאמרי' סעמא לעיל נכסים בפ' נערה דבמקום דמעקרא ירושה דאורייתא לא תקינו רבנן ובטל שם תנאי בנ"ר. הי' שם יתר על ב' כתובות דינר א' דמקיימי ביה ירושה דאורייתא אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן ואותו הדינר אי אם יש שם יותר חולקין לפי הגולגלת ואם אמרו היתומים הרי אנו מעלים על נכסי אחרי מות אביהן ועם דכי היכי דכתובת בנ"ר אינו דינר אבל זה הוא נתמעט ונתרבו

2 מר סבר מקרקעי אין מטלטלי לא ומר סבר אפילו מטלטלי, ומי מצית אמרת הכי והתנן ר"ש אומר אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהא שם נכסים שיש להן אחריות יתר על ב' כתובות דינר אלא הכא בדינר משעבדי קמיפלגי מר סבר מבני חורין אין ממשעבדי לא ומר סבר אפי' ממשעבדי, אי הכי ר"ש אומר אם יש שם מותר דינר מיבעי ליה? אלא בפחות מדינר קמיפלגי מר סבר דינר אין פחות מדינר לא ומר סבר אפילו פחות מדינר, והא ר"ש דינר קאמר וכי תימא איפוך, ת"ק דמתני' נמי דינר קאמר אלא כי הנך תרי לישנאי קמאי ואיפוך, אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הלכתא אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכרין וכתובה נעשית מותר לחברתה בשלמא אי אשמעינן אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דיכרין ולא אשמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה הוה אמינא אי איבא מותר דינר אין, אי לא, לא אלא לישמעינן כתובה נעשית מותר לחברתה ואנא ידענא משום דאחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכרין אי אשמעינן הכי הוה אמינא כגון שנשא שלש נשים ומתו שתים בחייו ואחת במותו, והך דמיית לאחר מיתה יולדת נקבה היא ולאו בת ירושה היא, אבל אחת בחייו ואחת במותו והא דלאחר מיתה יולדת זכר היא אימא ליחוש לאינצויי, קמ"ל: כך

מתני' מי שהיה נשוי שתי נשים ומתו ואחר כך מת הוא ויתומים מבקשין כתובת אמן: ואין שם אלא שתי כתובות חולקין בשוה, היה שם *מותר דינר אלו נוטלים כתובת אמן ואלו נוטלים כתובת אמן, אם אמרו יתומים אנחנו מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כדי שיטלו כתובת אמן, אין שומעין להן אלא שמין את הנכסים בבית דין, היו שם נכסים בראוי, אינן כבמחזיק ר"ש אומר אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן אחריות יותר על שתי הכתובות דינר: גמ' ת"ר לו אלף ולו חמש מאות אם יש שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן, אם לאו, יחלקו בשוה: *פשיטא מרובין ונתמעטו כבר זכו בהן יורשין, מועטין ונתרבו מאי? ת"ש דנכסי דבי בר צרצור מועטין ונתרבו הוו ואתו לקמיה דרב עמרם אמר דהו זילו פייסינהו, לא אשגחו, אמר להו אי לא מפייסיתו להו *מחינא לכו בסילוא דלא מבע דמא, שדרינהו לקמיה דרב נחמן אמר להן כשם שמרובין ונתמעטו זכו

[נעיל נכ:]

ב"ב קנ:

[שם קנח:]

*תוס' ד"ה אלא מקשה - תימה אי"ב הביא קושיא לזוטרא ואם כ"ז הא נמקל ואם קתני הכי...

"אם י..." הי' נכון לומר כ"ן ע"ש...

* בגמ' מוכר הגלה "כ"ן"...